

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАБРАНА НА РАЗВИВАЊЕ, ПРОИЗВОДСТВО, СКЛАДИРАЊЕ И УПОТРЕБА НА ХЕМИСКИ ОРУЖЈА

Се прогласува Законот за забрана на развивање, производство, складирање и употреба на хемиски оружја,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 мај 2006 година.

Бр. 07-2220/1
31 мај 2006 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

З А К О Н

ЗА ЗАБРАНА НА РАЗВИВАЊЕ, ПРОИЗВОДСТВО, СКЛАДИРАЊЕ И УПОТРЕБА НА ХЕМИСКИ ОРУЖЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат обврските, забраните и ограничувањата кои произлегуваат од Конвенцијата за забрана на развивање, производство, складирање и употреба на хемиски оружја (“Службен весник на Република Македонија” број 23/97), (во натамошниот текст: Конвенцијата).

Член 2

Одделни изрази во овој закон го имаат следново значење:

1. Под “хемиски оружја” се подразбира следново, заедно или одделно:

а) токсични хемикалии и нивни составни делови, освен кога се применуваат за цел кога не се забранети со Конвенцијата и се додека видовите и количините се во согласност со ваквите цели,

б) муниција и средства специјално направени да предизвикаат смрт или други повреди преку нивната токсична содржина, а која би се ослободила преку активирање на ваква муниција и средства и

в) каква било опрема специјално направена за употреба директно поврзана со активирање на муниција и средства;

2. “Токсична хемикалија” е која било хемикалија која преку своето хемиско дејство на животните функции може да предизвика смрт, привремено онеспособување или трајна штета на луѓе и животни, при што ги вклучува сите такви хемикалии, без оглед на нивното потекло или начините на производство и без оглед дали се произведени во погони, во муниципалитет или на друго место;

3. “Компонента” е кој било и да е хемиски реагенс кој учествува во која било фаза на производство на токсична хемикалија, без разлика на методот, при што вклучува која било клучна компонента на бинарниот или повеќекомпонентниот хемиски систем;

4. “Дејности кои не се забранети со Конвенцијата” се:

- индустриски, земјоделски, истражувачки, медицински, фармацевтски и други дејности,

- заштитни дејности директно поврзани со заштитата од токсични хемикалии и со заштитата од хемиските оружја,

- воени дејности кои не се однесуваат на употребата на хемиски оружја и кои не зависат од употребата на токсичните својства на хемикалиите како метод на војување и

- употреба на токсични хемикалии и на нивни прекурзори за контрола на демонстратори, во согласност со закон;

5. “Одговорно лице” е физичко или правно лице во својство на сопственик или корисник на земјиште, зграда, опрема и токсични хемикалии или нивни прекурзори кои се предмет на надзор според одредбите на Конвенцијата и има дозвола според членовите 6 и 7 на овој закон;

6. “Производство” на хемикалија е нејзино создавање преку хемиска реакција;

7. “Процесирање” на хемикалија е физички процес, како што е формулација, екстракција или прочистување, во кој една хемикалија не се претвора во друга;

8. “Потрошувачка” на една хемикалија е нејзино претворање во друга хемикалија преку хемиска реакција;

9. “Трговија” е увоз, извоз, продажба или каков и да е пренос на трети лица;

10. “Увоз” е секој случај на влез на токсична хемикалија или нејзин прекурзор во царинското подрачје на Република Македонија, без оглед на видот на употреба или примена дозволена за оваа хемикалија, согласно со царинските прописи;

11. “Извоз” е секој случај на излез на токсична хемикалија или нејзин прекурзор од царинското подрачје на Република Македонија;

12. “Транзит” е секој случај на трансфер на токсична хемикалија или нејзин прекурзор преку царинското подрачје на Република Македонија под царински надзор;

13. “Издвоена органска хемикалија” е секоја хемикалија која припаѓа на класата на хемиски соединенија составени од целосно јаглеродни соединенија, исклучувајќи ги оксидите, сулфидите и карбонатите на металите, кои може да бидат дефинирани со хемиско име, структурна формула (доколку е позната) и CAS регистрациски број (доколку е назначен);

14. “PSF хемикалија” е органска хемикалија која ги содржи елементите фосфор, сулфур или флуор;

15. “Организација” е Организацијата за забрана на хемиското оружје формирана од Конвенцијата и

16. “Меѓународна инспекција” е инспекцијата спроведена од инспекцискиот тим составен од инспектори и помошници инспектори на Организацијата.

II. ЗАБРАНИ ЗА РАЗВИВАЊЕ, ПРОИЗВОДСТВО, СКЛАДИРАЊЕ И УПОТРЕБА НА ХЕМИСКИ ОРУЖЈА

Член 3

Одлука за забрана или ограничување на трговијата со токсични хемикалии и со нивните прекурзори со земјите кои не се членки на Конвенцијата или согласно со одлука на Организацијата ќе донесе Владата на Република Македонија.

Член 4

Со овој закон на правните и физички лица им се забранува:

1) општи забрани:

- развојот, производството или стекнувањето на друг начин, складирањето и чувањето на хемиските оружја,
- преносот, директен или индиректен, на хемиско оружје на кое било физичко или правно лице,
- употребата на хемиско оружје,
- каква било воена подготовка за употреба на хемиско оружје,
- помагањето, охрабрувањето или поттикнувањето, на кој било начин во извршувањето на активности забранети со Конвенцијата,
- употребата на хемиски агенси за контрола на демонстранти како метод на војување и
- да се ангажираат во каква било друга активност забранета со Конвенцијата;

2) забрани во однос на Листата бр. 1 од Анексот на хемикалии на Конвенцијата:

- производството, стекнувањето, чувањето или употребата на хемикалии од Листата бр.1, доколку за тоа не е прибавена дозвола од Министерството за здравство - Биро за лекови. Министерот за здравство ги пропишува начинот и постапката за добивање дозвола за производство, стекнување, чување или употреба на хемикалии,
- производството, стекнувањето, чувањето или употребата на хемикалии од Листата бр.1 надвор од територијата на Република Македонија, освен ако таквото производство, стекнување, чување или употреба се одвива на територијата на друга земја членка на Конвенцијата или се презема за легално транспортирање на наведените хемикалии во друга земја членка,
- пренос на хемикалии од Листата бр. 1 надвор од територијата на Република Македонија во земја која не е членка на Конвенцијата и
- повторен пренос во трети земји на хемикалии од Листата бр. 1 кои веќе биле пренесени во Република Македонија;

3) забрани во однос на Листата бр. 2 од Анексот на хемикалии на Конвенцијата:

- увозот и извозот на хемикалии од Листата бр. 2 во земја која не е членка на Конвенцијата, освен ако:
 - производот содржи помалку од еден процент од 2А или 2А* хемикалија,
 - производот содржи помалку од десет проценти од 2Б хемикалиите и
 - производот се смета дека е производ за широка потрошувачка пакуван за малопродажба и за лична употреба и

4) забрани во однос на Листата бр. 3 од Анексот на хемикалии на Конвенцијата:

- извозот на хемикалии од Листата бр. 3 во земја која не е членка на Конвенцијата без притоа да се обезбеди потврда за краен корисник од надлежен државен орган на земјата која не е членка на Конвенцијата.

III. КОМИСИЈА - ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА

Член 5

(1) Владата на Република Македонија формира Комисија за имплементација на Конвенцијата (во натамошниот текст: Комисија).

(2) Комисијата е составена од претставници на Министерство за здравство - Биро за лекови, Министерство за надворешни работи, Министерство за внатрешни работи, Министерство за одбрана, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за економија, Министерство за финансии - Царинска управа и Дирекција за заштита и спасување.

(3) Комисијата од ставот (1) на овој член ги врши следниве работи:

- соработува со Организацијата и другите земји членки на Конвенцијата,
- прибира податоци на национално ниво кои е должно да ги разменува со Организацијата според Конвенцијата,
- го надгледува спроведувањето и примената на Конвенцијата,
- им доставува на Организацијата и на другите земји членки податоци и информации за остварување на обврските на Република Македонија кои произлегуваат од Конвенцијата,
- соработува во изготвувањето на договори кои Владата на Република Македонија ги склучува со Организацијата во согласност со Конвенцијата,
- соработува при утврдувањето на барањата за покривање на трошоците кои се однесуваат на меѓународната инспекција,
- соработува и ги придружува меѓународните инспекции на Организацијата и
- во согласност со членот X на Конвенцијата соработува со Организацијата во случај на закана од употреба или фактичка употреба на хемиско оружје.

(4) Комисијата за својата работа донесува деловник.

(5) Административно-техничките работи на Комисијата ги врши Министерството за здравство - Биро за лекови.

(6) Комисијата еднаш годишно доставува извештај за својата работа до Владата на Република Македонија.

IV. ОБВРСКИ НА ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Член 6

(1) Производството на токсичните хемикалии и на нивните прекурзори, како и работата со капацитети за хемиско производство за целите кои не се забранети со Конвенцијата може да се извршуваат врз основа на дозвола издадена од Министерството за здравство и добиена согласност од Министерството за економија, Министерството за животна средина и просторно планирање, Министерството за внатрешни работи и од Дирекцијата за заштита и спасување.

(2) Дозвола според ставот (1) од овој член е потребна и за секоја промена или адаптирање на капацитетот за производство на токсични хемикалии и на нивните прекурзори.

(3) При производството и прометот на токсични хемикалии и на нивните прекурзори се применуваат прописите за производство и промет на отрови.

(4) Регистар на издадените дозволи од овој член се чува во Министерството за здравство - Биро за лекови.

(5) Министерот за здравство ги пропишува формата и содржината на регистарот, како и начинот за негово водење.

Член 7

(1) Секој увоз, извоз и транзит на токсични хемикалии и нивните прекурзори, за цели кои не се забранети со Конвенцијата, се врши само врз основа на претходно издадена дозвола од Министерството за здравство - Биро за лекови, кое ги издава овие дозволи најдоцна во рок од 30 дена.

(2) Решение за увоз, извоз, транзит и складирање на токсични хемикалии и на нивните прекурзори ги издава Министерството за здравство три месеца по примањето на комплетното барање.

(3) При издавањето на дозволите и решенијата од ставовите (1) и (2) од овој член се применуваат прописите за производство и промет на отрови.

(4) Регистар на издадените дозволи и решенија од ставовите (1) и (2) на овој член ќе се чува во Министерството за здравство - Биро за лекови.

(5) Министерот за здравство ги пропишува формата и содржината на регистарот, како и начинот за негово водење.

Член 8

(1) Надзор на увозот, извозот и транзитот на токсични хемикалии и на нивните прекурзори се врши од страна на Царинската управа, Министерството за внатрешни работи и Дирекцијата за заштита и спасување.

(2) Царинската управа дозволува влез на токсичните хемикалии и на нивните прекурзори во царинското подрачје, доколку подносителите, освен другата документација за примена на царинските прописи, ја поднесат и дозволата, односно решението според членот 7 од овој закон.

(3) Царинската управа, Министерството за внатрешни работи и Дирекцијата за заштита и спасување, кои во текот на нивната работа утврдиле повреда на овој закон или на Конвенцијата, се должни веднаш да ја информираат Комисијата.

Член 9

(1) Во случај на внесување на хемиско оружје и токсични хемикалии без претходно издадена дозвола од членот 7 став (1) на овој закон, Министерството за внатрешни работи ќе донесе решение за привремено одземање на хемиското оружје и токсичните хемикалии до правосилноста на одлуката донесена во кривична постапка.

(2) Хемиското оружје и токсичните хемикалии од ставот (1) на овој член се сместуваат во соодветните институции кои имаат магацини за сместување на хемиско оружје и токсични хемикалии.

(3) Министерот за здравство во согласност со министерот за економија, министерот за внатрешни работи, министерот за животна средина и просторно планирање и директорот на Дирекцијата за заштита и спасување ќе донесе подзаконски пропис за минималните технички и безбедносни услови што треба да ги исполнуваат магацините од ставот (2) на овој член и за начинот на чување и складирање на привремено одземеното хемиско оружје и токсични хемикалии.

(4) Трошоците за сместување на хемиското оружје и токсичните хемикалии од ставот (1) на овој член во магацините за сместување на хемиското оружје и токсичните хемикалии ги сноси сопственикот на оружјето и на хемикалиите.

Член 10

(1) Одговорното лице е должно на писмено барање на Министерството за надворешни работи и на Министерството за здравство - Биро за лекови, да им достават податоци за процесот на производство, потрошувачка и преработка на токсични хемикалии и на нивните прекурзори, податоци за капацитетите и техничката опрема и податоци за увозот, извозот, транзитот и складирањето, вклучувајќи и податоци за количествата на поединечни токсични хемикалии и на нивните прекурзори, како и податоци за производство на посебни органски хемикалии и PSF хемикалии.

(2) Одговорното лице е должно да поднесе и друга документација врз основа на посебно писмено барање на Министерството за надворешни работи и на Министерството за здравство - Биро за лекови.

Член 11

(1) Податоците за потребите за имплементацијата на Конвенцијата и на овој закон се чуваат во Министерството за надворешни работи.

(2) Со информациите класифицирани со степен на тајност согласно со закон, кои одговорното лице ги доставило до надлежните министерства и други органи на државната управа, надлежните органи се должни да постапуваат согласно со прописите за класифицирани информации.

Член 12

(1) Инспекцијата и надзорот на имплементацијата на Конвенцијата, на овој закон и на подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон ќе бидат извршувани во рамките на нивните овластувања, од страна на:

1) инспекторите на Министерството за внатрешни работи и на Дирекцијата за заштита и спасување (во натамошниот текст: инспектори) и

2) меѓународни инспектори, во согласност со мандатот кој произлегува од Конвенцијата и од меѓународен договор меѓу Република Македонија и Организацијата.

(2) Меѓународните инспектори од ставот (1) точка 2 на овој член имаат привилегии и имунитети согласно со Конвенцијата.

Член 13

(1) Инспекторите од членот 12 став (1) точка 1 на овој закон ги имаат следните овластувања:

1) да наредат мерки за отстранување на нерегуларностите и недостатоците во поглед на активностите според членовите 6 и 7, во одреден рок;

2) да го запрат, со наредба, производството, употребата, преработката, транзитот, трговијата и складирањето на токсични хемикалии и на нивните прекурзори и

3) да ги запрат, со наредба, сите активности во капацитетите за кои е потребна дозвола според членовите 6 и 7 од овој закон, доколку одговорното лице ја нема потребната дозвола.

(2) Инспекторот ја известува и Комисијата за преземените мерки кои произлегуваат од овластувањата утврдени во ставот (1) од овој член.

(3) Против решението на инспекторот од ставот (1) на овој член одговорното лице има право на жалба до надлежната комисија на Владата на Република Македонија за решавање во втор степен во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(4) Жалбата од ставот (3) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

V. МЕЃУНАРОДНА ИНСПЕКЦИЈА

Член 14

(1) Известувањето за пристигнувањето на меѓународната инспекција се врши од страна на Министерството за надворешни работи, кое веднаш го известува претседателот на Комисијата или неговиот заменик за пристигнатото известување за пристигнување на меѓународни инспекциски тимови.

(2) Комисијата веднаш ја известува Владата на Република Македонија за секое известување за пристигнување на меѓународни инспекциски тимови.

(3) За текот на постапката за прием, придружба и испраќање на различните видови на меѓународна инспекција за хемиски оружја, за постапката за спроведување на меѓународната инспекција, за правата на Република Македонија и за овластувањата на тимот за придружба се применуваат соодветните одредби од Конвенцијата.

Член 15

Одговорното лице е должно да дозволи меѓународна инспекција, да соработува со тимот за придружба и да овозможи помош во изведувањето на меѓународната инспекција.

Член 16

(1) Меѓународните инспектори се придружувани од национален тим за придружба согласно со Конвенцијата.

(2) Тимот за придружба се грижи меѓународниот инспекциски тим во текот на вршењето на инспекцијата да се придржува кон обврските и да ги ужива правата кои се предвидени со одредбите на Конвенцијата.

(3) Тимот за придружба е предложен и определен од страна на претседателот на Комисијата, во консултации со нејзините членови. За членови на тимот можат да бидат определени:

- членови на Комисијата,

- други вработени во Министерството за здравство, Министерството за надворешни работи, Министерството за внатрешни работи, Министерството за одбрана, Министерството за животна средина и просторно планирање и Дирекцијата за заштита и спасување и

- вработени кај одговорното лице.

(4) Шефот на тимот за придружба е претставник на Комисијата. Во случај на инспекција во рамките на воени установи, претседателот на Комисијата овластува претставник на Министерството за одбрана да го предводи тимот за придружба.

(5) Шефот на тимот за придружба издава усни наредби и упатства неопходни за изведување на инспекцијата, како и други наредби неопходни за исполнување на овластувањата и исполнување на обврската за соработка.

Член 17

Граничните точки на влез за меѓународната инспекција ги одредува министерот за внатрешни работи, во договор со министерот за надворешни работи.

VI. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 18

За злоупотреба на хемиско оружје сторителот ќе се казни според одредбите на Кривичниот законик.

Член 19

(1) Со парична казна од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице кое:

1) постапува на начин спротивен на одредбите од членот 4 ставови (3) и (4) на овој закон;

2) не добило соодветни дозволи пред да започне со производство на токсични хемикалии и на нивните прекурзори согласно со членот 6 од овој закон;

3) не добило соодветна дозвола за работа на установи за производство на токсични хемикалии и на нивните прекурзори пред почетокот на работата на установата, согласно со членот 6 од овој закон;

4) не добило соодветни дозволи за промена или адаптирање на установа за производство на токсични хемикалии пред почетокот на работа на установата, согласно со членот 6 став (2) од овој закон;

5) врши увоз, транзит, извоз, складирање и употреба на токсични хемикалии и на нивните прекурзори без соодветна дозвола, спротивно на членот 7 став (1) од овој закон;

6) постапува на начин спротивен на одредбите на членот 8 од овој закон;

7) постапува на начин спротивен на одредбите на членот 10 од овој закон;

8) не ги доставува бараните информации согласно со членот 10 од овој закон;

9) постапува на начин спротивен на одредбите на членот 11 став (2) од овој закон и

10) не дозволува меѓународна инспекција, согласно со членот 15 од овој закон.

(2) За прекршок од ставот (1) на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна во износ од 30.000 до 50.000 денари.

(3) За прекршок од ставот (1) на овој член ќе се казни и физичко лице кое врши производство на токсични хемикалии или увезува, извезува или превезува токсични хемикалии, со парична казна во износ од 10.000 до 30.000 денари.

(4) За дејствијата од ставот (1) на овој член на правното или физичкото лице ќе му се изрече и мерка на безбедност одземање на предмети-стоки.

(5) За дејствијата од ставот (1) на овој член покрај паричната казна на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и мерка за безбедност забрана на вршење на одговорна должност во траење од три месеца до една година.

(6) За дејствијата од ставот (1) на овој член покрај паричната казна на правното лице ќе му се изрече мерка за безбедност забрана на вршење на дејноста во траење од две до четири години, а на физичкото лице ќе му се изрече мерка за безбедност забрана на вршење на дејноста во траење од шест месеца до една година.

Член 20

(1) Со парична казна од 50.000 до 100.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице кое:

1) нема да достави друга барана документација за која е доставено посебно барање (член 10 став (2));

2) нема да овозможи помош на тимот за придружба во изведувањето на инспекцијата (член 15) и

3) не ги почитува наредбите и упатствата на шефот на тимот за придружба (член 16 став (5)).

(2) Со казна од 20.000 до 40.000 денари ќе се казни одговорното лице во правното лице кое ќе направи прекршок според ставот (1) на овој член.

(3) Со казна од 10.000 до 20.000 денари ќе се казни физичкото лице кое ќе направи прекршок според ставот (1) на овој член.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 21

Подзаконските акти чие донесување е утврдено со овој закон ќе се донесат најдоцна во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 22

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.